

PWYLLGOR CRAFFU ADOLYGU POLISI A CHRAFFU PERFFORMIAD

DYDD MAWRTH, 10 TACHWEDD 2020

Yn Cynghorydd Walker(Cadeirydd)

bressenol:

Cynghorwyr Ahmed, Berman, Bowen-Thomson, Cowan,
Henshaw, Lister a/ac Mackie

9 : AELODAETH PWYLLGORAU

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Jayne Cowan i'r Pwyllgor, yn dilyn enwebiad gan y grŵp Ceidwadol a chymeradwyaeth y Cyngor. Mae swydd wag plaid Annibynnol Cymru dal i fod ar y Pwyllgor.

10 : YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Dim.

11 : DATGAN BUDDIANNAU

Dim.

12 : COFNODION

Cytunwyd bod cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 13 Hydref 2020 yn gofnod cywir.

13 : MONITRO CYLLIDEB – ADRODDIAD 6 MIS 2020/21

Dyweddodd y Cadeirydd wrth yr Aelodau fod yr eitem hon yn ddiweddariad ar sefyllfa ariannol y Cyngor ym Mis 6 2020/21, gan roi cyfle i'r Pwyllgor fonitro'r sefyllfa cyn cyfarfod y Cabinet ym mis Tachwedd 2020.

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Chris Weaver, Aelod Cabinet dros Gyllid, Moderneiddio a Pherfformiad; Chris Lee, Cyfarwyddwr Corfforaethol, Adnoddau ac Ian Allwood, Pennaeth Cyllid i'r cyfarfod.

Gwahoddodd y Cadeirydd y Cynghorydd Weaver i wneud datganiad lle dywedodd fod yr adroddiad mewn fformat a oedd yn gyfarwydd i'r Aelodau ac yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y sefyllfa ariannol mewn blwyddyn anarferol. Roedd llawer o wybodaeth yn yr adroddiad yn ymwneud â cholli incwm Covid, a gwariant ychwanegol ac mae'r atodiadau manwl yn darparu tryloywder. Cafwyd amcanestyniad ar gyfer gorwariant ychydig yn is, ond roedd yn dal i fod yn sylweddol ar £1.133miliion.

Cafodd yr Aelodau gyflwyniad ac wedyn gwahoddodd y Cadeirydd gwestiynau a sylwadau gan yr Aelodau.

Gofynnodd yr Aelodau pa mor anodd oedd cytuno i wario arian caledi pan nad oedd sicrwydd y gellid ei hawlio'n ôl gan Lywodraeth Cymru a gofynnwyd sut mae hyn yn

effeithio ar gynllunio ar gyfer cyllideb y blynyddoedd nesaf. Esboniodd swyddogion fod yr arian caledi yn wariant ychwanegol ond nad oedd yn wahanol i weddill eleni hyd yma; roedd cyfathrebu rheolaidd rhwng cyfarwyddiaethau a chyfarfodydd rheoli aml iawn. Roedd gwell dealltwriaeth o'r hyn y bydd/na fydd panel caledi Llywodraeth Cymru yn ei dderbyn ac roedd yn canolbwyntio'n fawr ar Covid. Pe bai gan Awdurdod Lleol bwysau cyn Covid byddai'n golygu mwy o waith i ddangos tystiolaeth o'r gwariant fel gwariant Effaith Covid. Ychwanegodd swyddogion ei fod yr un fath ar gyfer incwm a hawliadau ychwanegol; mae'r Cyngor yn hawlio ar ran darparwyr hamdden a'u hincwm coll ac mae wedi bod yn faes anodd ei wahanu. Fodd bynnag, mae wedi bod yn gymharol lwyddiannus hyd yma gyda gwariant ychwanegol a cholli incwm. Wrth gynllunio ar gyfer y flwyddyn nesaf, bydd sawl her megis ceisio deall sut olwg fydd ar y flwyddyn nesaf a pha mor gyflym y bydd gwasanaethau'n neidio'n ôl. Roedd ansicrwydd ynghylch lefel y gefnogaeth gan Lywodraeth Cymru ac roedd hefyd yn debygol y byddai'r setliad yn cael ei roi yn ôl.

Gofynnodd yr Aelodau am ganran yr hawliadau llwyddiannus ac fe'u cynghorwyd bod pob un ond £12 mil wedi'i adennill; gwelwyd tystiolaeth dda o'r holl hawliadau. Rhoddwyd enghraifft o Neuadd Dewi Sant, roedd yr hawliad wedi'i wneud am golli incwm net a'i addasu ar draws y tymor, yn hytrach na cholled incwm gros. Gofynnodd yr Aelodau a oedd y Cyngor yn helpu GLL a dywedodd swyddogion eu bod yn gwneud blaendaliadau ac yna'n ei hawlio'n ôl.

Gofynnodd yr Aelodau am y £30 miliwn posibl mewn hawliadau ac a oedd trafodaethau'n cael eu cynnal gyda Llywodraeth Cymru ynglŷn â'r symiau. Dywedodd swyddogion fod y 22 awdurdod lleol â'r un heriau; roedd arolwg wedi'i wneud mewn perthynas â cholli incwm a gwariant ychwanegol, ni chafwyd sgwrs fanwl ond yn sicr mae gan Lywodraeth Cymru deimlad o'r symiau posibl.

Gofynnodd yr Aelodau am eglurhad ar y cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd a dywedodd Swyddogion eu bod yn darparu lefel bellach o wytnwch gan na all y Cyngor dybio mai Llywodraeth Cymru fydd yr ateb i'w her ariannol.

Cyfeiriodd yr Aelodau at y Rhaglen Gyfalaf a'r amrywiant rhagamcanol oedd llithriant yn bennaf a gofynnodd a yw hyn yn rhagdybio rhywfaint o wariant mawr yn ddiweddarach yn y flwyddyn, pa effaith a gaiff hynny. Esboniodd swyddogion fod y mater yn gallu mynd ar y safle ar gyfer cynlluniau penodol fel ysgolion mewn ffordd gymdeithasol bell; felly mae'n debygol y byddai elfen o lithriad. Ychwanegodd yr Aelod Cabinet fod y 22 Arweinydd awdurdod lleol yn cyfarfod yn rheolaidd â'r Prif Weinidog a chydweithwyr eraill yn Llywodraeth Cymru. Ychwanegodd swyddogion ymhellach fod grŵp o uwch drysoryddion sy'n cyfarfod â swyddogion Llywodraeth Cymru sy'n gyfrifol am gronfa ariannol Covid; mae llawer o gydweithio'n digwydd o amgylch y mathau o feysydd i'w hawlio a'r fethodoleg y gellir ei defnyddio. Roedd yr Aelodau o'r farn y gellid gwella'r naratif yn yr adroddiad o amgylch y maes hwn.

Gofynnodd yr Aelodau am ragor o wybodaeth am y gorwariant o £1miliwn ar Reolaeth Gorfforaethol a restrwyd fel effaith Covid-19. Dywedwyd wrth yr Aelodau fod hyn yn ymwneud â Bws Caerdydd, gan ei fod yn fasnachol sensitif, yr ystyriwyd ei fod yn cael ei ddisbarthu'n briodol, bod mwy o naratif yn ei gylch yn yr adroddiad. Ychwanegodd swyddogion eu bod yn dal i ddisgwyl i'r hawliad hwn gael ei dalu drwy ddulliau trafndiaeth eraill a'u bod yn derbyn y gellid bod wedi egluro hyn yn gliriach yn yr adroddiad.

Gofynnodd yr Aelodau am arbedion effeithlonrwydd a sut y bydd y rhain yn effeithio ar ganlyniad y gyllideb ar ddiwedd y flwyddyn. Eglurodd yr Aelod Cabinet fod gorwariant o £1.33 miliwn wedi'i wneud gyda'r ffigurau fel y maent ar hyn o bryd. Mae'r rhan fwyaf ar y trywydd iawn a gobeithio y gellir dod â'r gorwariant i lawr. O ran arbedion, os bydd newid gwasanaeth yn digwydd, efallai y bydd yn bosibl cael arbediad rhan-blwyddyn yn hytrach na'i fod yn anghyraeddadwy. Bydd yn effeithio ar sefyllfa diwedd y flwyddyn ond gellir rheoli gorwariant bach mewn cronfeydd wrth gefn ac roedd mater ad-dalu hefyd. Yr her wirioneddol fyddai'r targedau a yrrir gan incwm, yn enwedig ar gyfer y flwyddyn nesaf.

Gofynnodd yr Aelodau a allai'r gorwariant o £1.33 miliwn gynyddu? Dywedodd yr Aelod Cabinet y byddai'n dibynnu ar gymorth Llywodraeth Cymru yn parhau, roedd yn hyderus ond nododd ei fod yn symiau sylweddol iawn o arian yn ystod y misoedd nesaf. Gallai'r ffigur hefyd gael ei effeithio rhwng cynigion arbedion/gorwariant gwasanaethau. Esboniodd swyddogion y gallai'r rhain hefyd fynd i fyny neu i lawr, bu newidiadau mewn cyfarwyddiaethau ac mae rhai amcanestyniadau wedi'u cynnwys i'w rheoli. Roedd elfennau o ansicrwydd o hyd megis ymestyn ffyrlo a byddai'n rhaid edrych ar hynny.

Gofynnodd yr Aelodau a oedd y Theatr Newydd yn dal ar y trywydd iawn. Esboniodd swyddogion fod y trawsnewid i fod wedi digwydd ar ddiwedd y flwyddyn ariannol ddiwethaf ac roedd y ffaith nad oedd wedi digwydd yn siomedig o ran arbedion ariannol, ond y bwriad oedd symud ymlaen, roedd y Cyngor yn dal i sgwrsio gyda'r endid ac mae wedi gwneud hynny heb ei adael i un ochr. Gofynnodd yr Aelodau iddynt gael y wybodaeth ddiweddaraf am hyn ac edrychwch arno eto ymhen ychydig fisoedd.

Dywedodd yr Aelodau eu bod wedi ystyried y gallai casgliadau'r Dreth Gyngor fod wedi gostwng oherwydd y pandemig ond mae'r adroddiad yn dangos sefyllfa gytbwys. Dywedodd swyddogion eu bod yn cymharu o flwyddyn i flwyddyn a bod gostyngiad o lai nag 1% o gymharu â'r llynedd felly nid oedd unrhyw bryder ar hyn o bryd. Ychwanegodd swyddogion ei bod yn bwysig gwahaniaethu rhwng colli incwm ac oedi incwm, bod cymariaethau wedi'u gwneud ag awdurdodau lleol eraill ac mae perfformiad Caerdydd yn pentyrru'n dda. Ychwanegodd yr Aelod Cabinet fod y maes hwn yn ymddangos yn risg amlwg a'i fod yn cael ei fonitro'n ofalus ond bod sefyllfa gadarnhaol o hyd. Ychwanegodd swyddogion fod y gyfradd gasglu yn sefydlog a bod angen iddi gadw i fyny â rhifau'r Cynllun Lleihau'r Dreth Gyngor; byddai adroddiad sylfaen drethi yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet ym mis Rhagfyr.

Gofynnodd yr Aelodau am y wybodaeth ddiweddaraf am gyllidebau wrth gefn. Eglurodd yr Aelod Cabinet, er mwyn cyrraedd y ffigur o £1.33 miliwn y rhagwelwyd y byddai'n defnyddio'r gyllideb wrth gefn, mae hyn yn cynnwys defnyddio cyllideb wrth gefn y Gwasanaethau Plant i gadw at y ffigur hwnnw.

Gofynnodd yr Aelodau sut y mae hyn yn llywio'r paratodau ar gyfer cyllideb y blynyddoedd nesaf. Dywedodd yr Aelod Cabinet y bydd yn anodd dod o hyd i gynilion ac incwm y flwyddyn nesaf, wrth edrych ar eleni. Byddai angen gwahanu effaith ac effaith Covid ac roedd heriau o hyd mewn gwasanaethau y mae angen canolbwyntio arnynt. Ychwanegodd swyddogion mai un mater allweddol ar gyfer y flwyddyn nesaf yw amserlen y setliad; roedd sgysiau eisoes yn digwydd gyda LIC o amgylch y pandemig yn rhedeg i 2021/22 a thaliadau untro i gostau Covid; byddai

gwaith yn cael ei wneud gyda gwasanaethau i gynllunio ar gyfer y flwyddyn nesaf, ond ni fyddai unrhyw lefel bwlch yn hysbys nes i'r setliad ddod i law.

Gofynnodd yr Aelodau am yr effaith ar yr ymgynghoriad ar y gyllideb. Eglurodd yr Aelod Cabinet y canolbwytwyd yn flaenorol ar unrhyw newidiadau i wasanaeth sy'n effeithio ar ddinasyddion Caerdydd ac mae'n debyg y byddai hyn yn dal yn wir am y flwyddyn nesaf. Maent yn ceisio rhoi cyd-destun yn yr ymgynghoriad fel y byddai hynny'n cynnwys covid-ffaith a byddai angen eglurder ynghylch costau untro neu barhaus.

Gofynnodd yr Aelodau a fyddai Brexit yn effeithio ar y gyllideb a'r ymgynghoriad. Dywedodd yr Aelod Cabinet y gallai fod yn rhan o'r cyd-destun o ran sut y caiff ei lunio ond mae'n dibynnu ar sut mae Brexit yn mynd, gallai fod effaith am flynyddoedd i ddod.

CYTUNWYD: y bydd y Cadeirydd yn ysgrifennu ar ran y Pwyllgor at yr Aelod Cabinet er mwyn cyfleu sylwadau'r Pwyllgor wrth drafod y ffordd ymlaen.

14 : ADLEOLI TŶ WILLCOX

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Russell Goodway, Aelod Cabinet Buddsoddi a Datblygu; Neil Hanratty, Cyfarwyddwr Datblygu Economaidd; Donna Jones, Cyfarwyddwr Cynorthwyol, Landlord Corfforaethol; Chris Barnett, Rheolwr Gweithredol Datblygu Economaidd; a Giles Parker, Pennaeth Eiddo, i'r cyfarfod Microsoft Teams o bell.

Atgoffwyd yr Aelodau bod yr eitem hon yn cynnwys gwybodaeth gyfrinachol. Nid yw Atodiadau 1-9 yr adroddiad hwn i'w cyhoeddi am eu bod yn cynnwys gwybodaeth wedi ei heithrio yn unol â'r disgrifiad a geir ym mharagraff 14 rhan 4 a pharagraff 21 rhan 5 Atodlen 12A Deddf Llywodraeth Leol 1972.

Yn unol â hynny, cynigiodd y Cadeirydd y dylai'r Pwyllgor benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar yr adeg hon.

PENDERFYNWYD: gwahardd y wasg a'r cyhoedd o'r cyfarfod i ystyried gwybodaeth gyfrinachol.

CYTUNWYD: y bydd y Cadeirydd yn ysgrifennu ar ran y Pwyllgor at yr Aelod Cabinet er mwyn cyfleu sylwadau'r Pwyllgor wrth drafod y ffordd ymlaen.

15 : BUSNES Y PWYLLGOR

Dywedwyd wrth yr Aelodau mai'r eitem hon oedd ceisio cytundeb y Pwyllgor i gychwyn ymchwiliad i Weithio Cartref, ac i'r Cylch Gorchwyl a fydd yn ganolbwynt i'w waith.

Atgoffwyd yr Aelodau y cytunwyd yn y cyfarfod diwethaf fod hwn yn faes gwaith pwysig wrth symud ymlaen. Amlinellwyd y Cylch Gorchwyl ffurfiol yn Atodiad 1 i'r adroddiad. Cynigiwyd y dylid gwahodd sampl gynrychioliadol o staff a chynrychiolwyr o'r sector cyhoeddus a phreifat, a oedd yn esiamplau yn eu hymagwedd at weithio cartref, i lywio'r ymchwiliad.

Nodwyd bod y Cynghorwyr Bowen-Thomson, Mackie a Walker wedi cytuno i fod yn rhan o'r Grŵp Gorchwyl a chynigiwyd cyfle i'r holl Aelodau ymuno. Mynegodd y Cyngorydd Henshaw ddiddordeb mewn ymuno a gofynnodd y Cadeirydd i'r Prif Swyddog Craffu ddarparu rhywfaint o wybodaeth am y Grŵp Gorchwyl i'r Cyngorydd Cowan fel Aelod newydd sy'n dychwelyd o'r Pwyllgor.

16 : EITEMAU BRYD (OS OES RHAI)

17 : DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF – 4.30PM AR 8 RHAGFYR 2020

Daeth y cyfarfod i ben am 6.35 pm